

Documentaires en boeken over privacy

Er zijn vele interessante documentaires en boeken over het onderwerp privacy. Tip je collega's deze podcasts over privacy en informatiebeveiliging. Misschien maakt het privacy minder 'een ver van je bed show'. Vergeet niet de bron te vermelden als je deze docu's en boeken deelt binnen jouw organisatie.

Documentaires

- **De Grote Dataroof** – door VPRO Tegenlicht (2019)
Niet de data die je opgeeft wanneer je een bestelling doet bij een webwinkel, of de inlogdata van je Facebookpagina, maar juist de 'ruis' daaromheen. Alle data die je onbewust prijsgeeft: je likes, surfgedrag, contacten, tijd die je op een webpagina doorbrengt, en meer. Al die informatie wordt systematisch verzameld en gebruikt om jouw gedrag te voorspellen. En jou te sturen. Harvard-hoogleraar Shoshana Zuboff luidt de noodklok: ze schreef een monumentaal boek over hoe de grootste techbedrijven met onze data omgaan, 'The Age of Surveillance Capitalism'. Hoe krijgen we de zeggenschap terug over onze data?
<https://www.vpro.nl/programmas/tegenlicht/kijk/afleveringen/2019-2020/de-grote-dataroof.html>
- **Kwestie van Vertrouwen** – door VPRO Tegenlicht (2017)
Door fake news, gehackte verkiezingen en leugens van wereldleiders heeft het vertrouwen in politici, media en bedrijven een dieptepunt bereikt. Is dat nog te herstellen?
<https://www.vpro.nl/programmas/tegenlicht/kijk/afleveringen/2017-2018/kwestie-van-vertrouwen.html>
- **Verovering van ons DNA** – door VPRO Tegenlicht (2018)
Estland heeft een biobank opgericht waar binnenkort het DNA van bijna 150.000 inwoners ligt opgeslagen. Het meest gedigitaliseerde land wil op die manier een preventieve en gepersonaliseerde gezondheidszorg opzetten op basis van DNA. Het is duidelijk: DNA-analyse heeft de toekomst. Maar hoe beschermen wij onze data?
<https://www.vpro.nl/programmas/tegenlicht/kijk/afleveringen/2018-2019/verovering-van-ons-dna.html>
- **Panopticon: illusie van privacy** – door Peter Vlemmix (2012)
Heb jij ook 'niks te verbergen'? Dan ben je een van de velen. Maar de controledrang op jouw leven neemt toe en privacy neemt af. Hoe staat privacy dan onder druk, waarom is Nederland privacyonvriendelijk, en hoe ga jij concreet in jouw leven de gevolgen merken? Met onder andere internet journalist Alexander Klöpping die we kennen van De Wereld Draait Door en Inez Weski de bekende strafpleiter.
<https://www.2doc.nl/documentaires/series/3doc/2016/panopticon.html>

Boeken

- **Fricctie, ethiek in tijden van dataïsme** – door Miriam Rasch
Dataïsme is het geloof dat alles te vertalen is in data. Data leggen de wereld vast en maken haar beheersbaar. Maar voor wie en met welk doel? Ethische dilemma's rondom data worden vaak gereduceerd tot zaken als privacy en regulering, terwijl de onderliggende aannames van het dataïsme zelden ter discussie staan. Is de mens echt als algoritme te begrijpen? Wat gebeurt er met de dingen die niet in data te vatten zijn? En waarom wordt de dataïstische toekomst voorgesteld als onvermijdelijk?
<https://www.debezigebij.nl/boeken/fricctie>
- **Je hebt wél iets te verbergen: Over het levensbelang van privacy** – door Marits Martijn en Dimitri Tokmetzis
In dit boek laten onderzoeksjournalisten Maurits Martijn en Dimitri Tokmetzis zien dat privacy het meest bedreigde mensenrecht van onze tijd is. Ze leggen bloot welke gegevens je allemaal weggeeft en aan wie. En, belangrijker nog: welke ingrijpende gevolgen dat heeft voor ons allemaal.
<https://decorrespondent.nl/nietsteverbergen>
- **Het is oorlog maar niemand die het ziet** – door Huib Modderkolk
De moderne tijd biedt talloze voordelen: we werken sneller en zijn altijd en overal bereikbaar. Maar er zijn ook nieuwe gevaren. Huib Modderkolk onderzocht de schaduwkant van internet. Zo ontdekte hij dat iemand in Engeland privégesprekken tussen Nederlandse geliefden beluistert en dat een stiekem getrokken kabeltje in Beverwijk de dood van Iraanse demonstranten kan betekenen. Iedere ontdekking roept nieuwe vragen op. Wie leest mee met onze appjes? Hoe ver reiken de tentakels van Nederlandse veiligheidsdiensten? Wat betekent het als staten internet gebruiken om te controleren en te saboteren? In dit boek laat Modderkolk zien hoe kwetsbaar een samenleving is die steeds meer vertrouwt op techniek.
<http://www.uitgeverijpodium.nl/Auteurs/book/667/Het-is-oorlog-maar-niemand-die-het-ziet>
- **Zorg voor privacy: een handboek voor privacybewustzijn in de zorg** – door Martine van Merwe
In dit boek beschrijft privacy-expert Martine van de Merwe hoe zorginstellingen een privacybewuste organisatiecultuur kunnen creëren en vasthouden. Om goede zorg te verlenen zijn volledige, actuele en vaak uiterst gevoelige cliëntgegevens nodig. Als die gegevens niet kloppen of op straat komen te liggen, dan is de cliënt het slachtoffer. Om dit te voorkomen gaat het niet alleen om wettelijke kaders, regelgeving en technische maatregelen, maar vooral om menselijk gedrag.
<https://privacylabnederland.nl/boek/>
- **Datadilemma's in de zorg: op weg naar oplossingen in het belang van de patiënt** – door Mark van Houdenhoven.
Digitale data vormen een onuitputtelijke energiebron. Data kunnen de zorg slimmer, zuiniger

en persoonlijker maken. Dat weten onderzoekers, dokters en patiënten. Tegelijkertijd stuiten zij op grenzen en valkuilen. Technische verleidingen, juridische obstakels en ethische dilemma's.

Van wie zijn al die data die de zorg verzamelt? Wie gebruikt ze waarvoor? Gaan techbedrijven er integer mee om? Wie is verantwoordelijk voor verkeerde beslissingen, gebaseerd op data? En kan iemand patiënten verplichten om hun data te doneren? Uiteindelijk is leiderschap vereist. In dit boekje nodigen de bestuurders van Máxima MC en de Sint Maartenskliniek talrijke auteurs uit om mee te denken. Zij willen een nationale dialoog veroorzaken. Het doel: het formuleren van breed gedragen afspraken om de datadilemma's in de zorg op te lossen.

<https://www.bsl.nl/shop/datadilemmas-in-de-zorg-9789036824279>

- **Komt een vrouw bij de h@cker** – door Maria Genova

Ineens staan er tientallen gestolen auto's op je naam, wordt je bankpas geblokkeerd en krijg je met deurwaarders te maken. De politie houdt je aan voor delicten die je niet gepleegd hebt. Welkom in de wereld van de identiteitsfraude. Het overkomt dagelijks honderden mensen. Je laat een kopie van je paspoort maken, je klinkt een linkje aan en dan ontdek je dat zulke onschuldige handelingen grote gevolgen hebben.

Heb je niets te verbergen? Valt bij jou niets te halen? Dat dachten de slachtoffers ook. In *Komt een vrouw bij de hacker* bewijst Maria Genova dat het weinig moeite kost om alles over jou te weten te komen en je gegevens te misbruiken. Maria Genova liet haar eigen computer hacken, met onthutsend resultaat.

<https://mariagenova.nl/komt-vrouw-hcker/>

Links voor het laatste gecheckt op 8 september 2020. Ben je ook een goede online quiz tegengekomen? Of merk je dat een van deze links niet werkt?

Laat het ons weten. Stuur een reactie aan Mariëtte van der Leij, mvdleij@sigra.nl